



**KOCAELİ SANAYİ ODASI**  
KOCAELİ CHAMBER OF INDUSTRY

# **2020 YILI TÜRKİYE’NİN 500 BÜYÜK SANAYİ KURULUŞU İÇERİSİNDE KOCAELİ’NDE YERLEŞİK SANAYİ KURULUŞLARININ PROFİLİ**

HAZIRLAYAN  
İŞ GELİŞTİRME SERVİSİ

Kocaeli Sanayi Odası, Fuar İçi, 41040 İzmit / Kocaeli  
T. 262 315 80 00 F.262 321 90 70 kso@kosano.org.tr www.kosano.org.tr

YAYIN NO:2021.İGE.06

## GİRİŞ

İstanbul Sanayi Odası'nca (İSO) 1968 yılından bu yana her yıl kamuoyuna sunulan "Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu" çalışması, yalnız sanayicilerimizin değil, ekonomimizin tümüne ilişkin bir referans niteliğindedir.

İSO 500 kapsamında kuruluşlar net üretimden satışlara göre sıralanırken, net satış hasılatı, üretici fiyatlarıyla brüt katma değer, özkaynak, aktif toplamı, vergi öncesi dönem kar ve zarar toplamı, ihracat ve ortalama çalışan sayısı büyüklüklerine göre de sıralamaya tabi tutulmaktadırlar. Çalışmada kuruluşların beyanları esas alınmakta olup, kuruluşların beyanları, Maliye Bakanlığı'na verdikleri yılsonu kapanış bilanço ve gelir tabloları ile karşılaştırılarak kontrol edilmektedir.

"Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu" çalışması temel alınarak Odamız tarafından yapılan araştırmaya göre, 2020 yılı net üretimden satışlarına göre yapılan sıralamada KSO üyesi 75 firma 500 Büyük Sanayi Kuruluşu arasında yer almayı başararak üst düzey bir performans göstermişlerdir. 2019 yılı satışlarına göre ise KSO üyesi 79 firma listede yer almayı başarmıştı.

İlk yüz büyükte 2020 yılında 24 Kocaelili firma yer almıştır. 2020 yılı 500 büyük firma içerisinde yer alan Odamız üyesi 75 firmanın 13'ü Kocaeli Sanayi Odasının Meclisinde temsil edilmektedir. Meslek Komitesi üyeleri çerçevesinde bakıldığında 9 meslek komitesi üyemiz listede bulunmaktadır. Bu sonuç bize bölgemizin dünya ile rekabet etmede ne kadar önemli olduğunu göstermektedir. Ayrıca KOBİ'lerimizden yeni büyük firmalarımızın doğduğunu görüyoruz.

Bu yıl ilk on firma içerisinde ilimizden iki firma yer aldı. Her yıl olduğu gibi Türkiye'nin en büyük firması TÜPRAŞ'ı, Ford Otomotiv Sanayi izledi.

2020 yılında üretici fiyatlarıyla en yüksek katma değer yaratan kuruluş, yine "TÜPRAŞ-Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş." olmuştur. TÜPRAŞ, uzun yıllardır sürdürdüğü birincilik konumunu 2020 yılında da korumuştur. TÜPRAŞ ile onu izleyen kuruluşlar arasında üretimden satışlar açısından yaşanan fark geçmiş yıllardan farklı olarak bu yıl azalmıştır. TÜPRAŞ, 2020 yılında İSO 500'ün toplam üretimden satışlarının yüzde 5'ini gerçekleştirmiştir. Bu oran 2018'de yüzde 9, 2019'da yüzde 8,6 olmuştur. 2020 yılında üretimden satışlara göre ikinci büyük kuruluş "Ford Otomotiv Sanayi A.Ş." olmuştur ve geçen yılki sırasını korumuştur.

Son yıllarda en yüksek katma değer yaratan kuruluş olan "TÜPRAŞ-Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş." 2020 yılında ikinci sıraya gerilemiştir.

2020 yılında en fazla ihracat yapan ilk üç kuruluş arasında birinci sırada "Ford Otomotiv Sanayi A.Ş." yer almaktadır. En çok ihracat yapan kuruluşlar arasında otomotiv sektörü yine sürükleyici rol oynamış, ihracat performansı ile ilk üçteki ağırlığını korumuştur. Bununla birlikte COVID-19 salgını genel ve otomotiv ihracatını olumsuz etkilemiştir.

2020 yılında 500 Büyük Sanayi Kuruluşu kapsamına giren 75 KSO üyesi sanayi kuruluşu, üretimden satışlardan %24,2 oranında pay almıştır.

79 Büyük KSO üyesi sanayi kuruluşunun 31'ü yabancı sermayelidir.

Ekte sunulan rapor İSO tarafından yayınlanan Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu Raporu baz alınarak hazırlanmıştır. Raporun faydalı olmasını diler, saygılar sunarız.

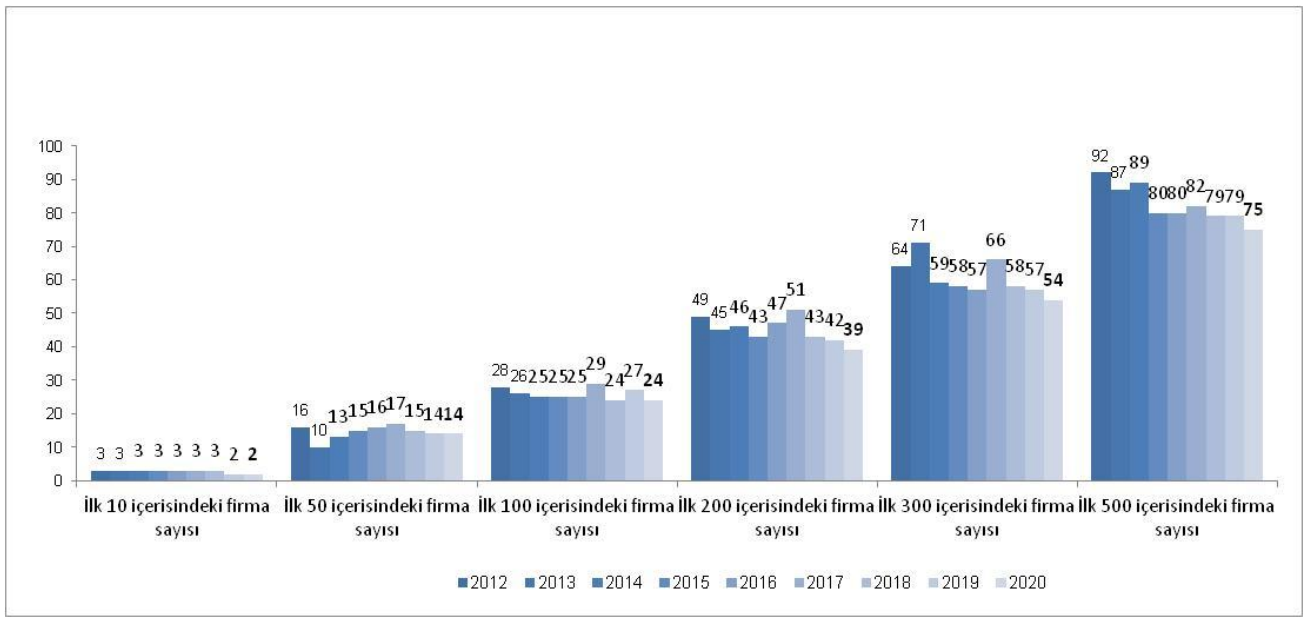
**KOCAELİ SANAYİ ODASI**

İstanbul Sanayi Odası tarafından her yıl yapılan “Türkiye’nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu” anketinde 2020 yılında **75** firma yer almıştır.

#### Firmaların genel sıralamasına baktığımızda ise;

2020 yılında;

- İlk 10 içerisinde **2** firma, 2019 yılında 2 firma,
- İlk 50 içerisinde **14** firma, 2019 yılında 14 firma,
- İlk 100 içerisinde **24** firma, 2019 yılında 27 firma,
- İlk 200 içerisinde **39** firma, 2019 yılında 42 firma,
- İlk 300 içerisinde **54** firma, 2019 yılında 57 firma,
- İlk 500 içerisinde **75** firma, 2019 yılında 79 firma yer almıştır.



“Türkiye’nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu” incelendiğinde, her yıl olduğu gibi TÜPRAŞ-Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş. birinci sırada yer almaktadır. Bu yıl ilk On içerisinde ise; TÜPRAŞ ve Ford-Otosan firmaları yer aldı.

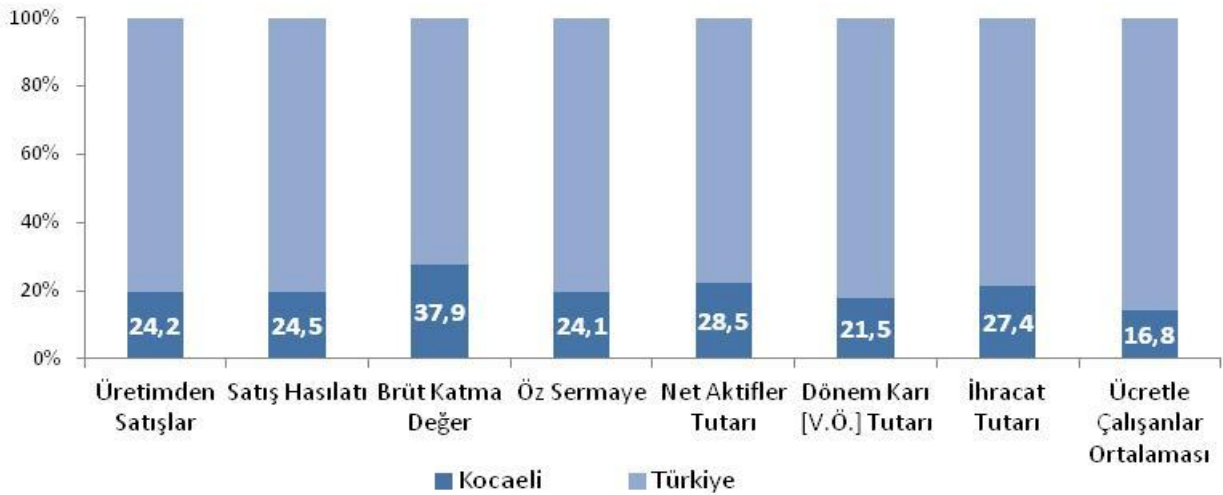
2020 Yılı	2019 Yılı	“Türkiye’nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu” İçerisinde yer alan Kocaeli Firmaları
1	1	TÜPRAŞ-Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.
2	2	Ford Otomotiv Sanayi A.Ş.
14	12	Hyundai Assan Otomotiv San. ve Tic. A.Ş.
18	-	Türkiye Şişe ve Cam Fabrikaları A.Ş.
27	22	Aygaz A.Ş.
29	30	Yıldız Entegre Ağaç San. ve Tic. A.Ş.
32	29	Sarkuysan Elektrolitik Bakır San. ve Tic. A.Ş.

33	34	Enerjisa Enerji Üretim A.Ş.
39	39	Hayat Kimya Sanayi A.Ş.
40	42	Yücel Boru ve Profil Endüstrisi A.Ş.
41	35	Assan Alüminyum San. ve Tic. A.Ş.
44	37	Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı
45	61	Diler Demir Çelik Endüstri ve Ticaret A.Ş.
46	44	Kastamonu Entegre Ağaç San. ve Tic. A.Ş.
52	41	Kroman Çelik Sanayii A.Ş.
55	54	BRİSA Bridgestone Sabancı Lastik San. ve Tic. A.Ş.
62	72	Yazıcı Demir Çelik Sanayi ve Turizm Ticaret A.Ş.
73	-	Honda Türkiye A.Ş.
75	53	İpragaz A.Ş.
79	69	Erdemir Çelik Servis Merkezi San. ve Tic. A.Ş.
80	87	Bunge Gıda San. ve Tic. A.Ş.
84	102	Sarten Ambalaj San. ve Tic. A.Ş.
88	83	Posco Assan TST Çelik Sanayi A.Ş.
96	99	Autoliv Cankor Otomotiv Emniyet Sistemleri San. ve Tic. A.Ş.
103	89	Namet Gıda San. ve Tic. A.Ş.
104	-	OYAK Çimento Fabrikaları A.Ş.
110	98	Goodyear Lastikleri T.A.Ş.
113	131	Cargill Tarım ve Gıda San. Tic. A.Ş.
115	165	Betek Boya ve Kimya Sanayi A.Ş.
120	111	Eczacıbaşı Tüketim Ürünleri San. ve Tic. A.Ş.
123	141	Ravago Petrokimya Üretim A.Ş.
134	133	Federal Mogul Powertrain Otomotiv A.Ş.
140	158	Deva Holding A.Ş.
142	121	Prometeon Turkey Endüstriyel ve Ticari Lastikler A.Ş.

153	142	İGSAŞ-İstanbul Gübre Sanayii A.Ş.
159	118	Kordsa Teknik Tekstil A.Ş.
161	181	Bosch Rexroth Otomasyon San. ve Tic. A.Ş.
179	138	Sofra Yemek Üretim ve Hizmet A.Ş.
188	207	DYO Boya Fabrikaları San. ve Tic. A.Ş.
209	196	Gübre Fabrikaları T.A.Ş.
220	249	Nuh Çimento Sanayi A.Ş.
222	237	Tadım Gıda Maddeleri San. ve Tic. A.Ş.
228	205	Mondi Tire Kutsan Kağıt ve Ambalaj Sanayi A.Ş.
234	229	Olmuksan International Paper Ambalaj San. ve Tic. A.Ş.
251	268	Koruma Klor Alkali San. ve Tic. A.Ş.
253	288	Ege Profil Tic. ve San. A.Ş.
255	-	İSMİ AÇIKLANMAMIŞTIR
265	220	Bayer Türk Kimya Sanayii Ltd. Şti.
266	285	Teklas Kauçuk San. ve Tic. A.Ş.
268	254	Kent Gıda Maddeleri San. ve Tic. A.Ş.
274	234	Assan Hanil Otomotiv San. ve Tic. A.Ş.
278	295	Gazi Metal Mamülleri San. ve Tic. A.Ş.
284	180	Anadolu Isuzu Otomotiv San. ve Tic. A.Ş.
298	327	Çayırova Boru San. ve Tic. A.Ş.
303	245	Farplas Otomotiv A.Ş.
305	323	Has Çelik San. ve Tic. A.Ş.
314	350	Kimteks Poliüretan San. ve Tic. A.Ş.
327	382	Hektaş Ticaret T.A.Ş.
334	342	Sun Chemical Matbaa Mürekkepleri ve Gereçleri San. ve Tic. A.Ş.
338	389	Öz-Ka Lastik ve Kauçuk San. Tic. A.Ş.
347	333	Ağır Haddecilik A.Ş.

351	299	Polisan Kansai Boya San. ve Tic. A.Ş.
357	370	Kartonsan Karton San. ve Tic. A.Ş.
360	344	Beyçelik Gestamp Şasi Otomotiv Sanayi A.Ş.
377	440	ENPAY Endüstriyel Pazarlama ve Yatırım A.Ş.
387	426	Güney Çelik Hasır ve Demir Mamülleri San. Tic. A.Ş.
389	416	Legrand Elektrik Sanayi A.Ş.
394	473	Teksan Jeneratör Elektrik San. ve Tic. A.Ş.
396	381	Bekaert İzmit Çelik Kord San. ve Tic. A.Ş.
430	444	Kalibre Boru San. ve Tic. A.Ş.
438	375	Santa Farma İlaç Sanayii A.Ş.
464	489	İzocam Tic. ve San. A.Ş.
467	485	Torun Bakır Alaşımları Metal San. ve Tic. A.Ş.
487	441	Odelo Otomotiv Aydınlatma A.Ş.
500	-	Üntel Kabloları San. ve Tic. A.Ş.

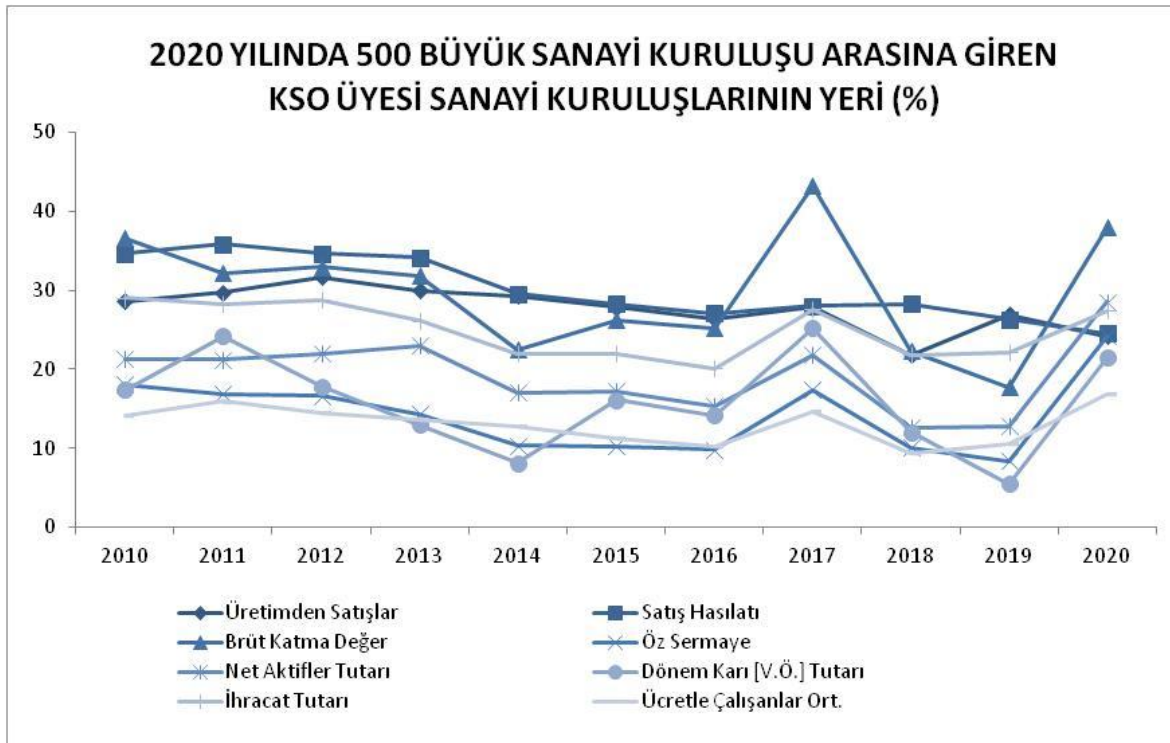
### TÜRKİYE'NİN 500 BÜYÜK SANAYİ KURULUŞU İÇERİSİNDE KOCAELİ SANAYİ KURULUŞLARININ YERİ (%)



## 2020 YILINDA 500 BÜYÜK SANAYİ KURULUŞU ARASINA GİREN KSO ÜYESİ SANAYİ KURULUŞLARININ 500 KURULUŞ İÇERSİNDEKİ YERLERİ (TL)

	500 Büyük Sanayi Kuruluşu	KSO Üyesi 75 Büyük Sanayi Kuruluşu	KSO (%) 2020
Üretimden Satışlar (Net)	1.127.713.808.158	272.741.305.818	24,2
Toplam Satış Hâsılatı (Net)	1.268.710.276.563	311.246.449.393	24,5
Brüt Katma Değer (Üretici Fiyatlarıyla)	151.886.932.119	57.519.483.726	37,9
İhracat (Bin \$)	46.086.970	12.646.711	27,4
Dönem Kar ve Zarar Toplamı (VÖ)	44.941.848.896	9.680.135.381	21,5
Öz Kaynak	248.302.975.044	59.93.495.858	24,1
Net Aktifler	759.504.077.576	216.228.090.610	28,5
Ücretle Çalışanlar	447.403	75.386	16,8

\* 1 KSO üyesi sanayi kuruluşu bilgilerini vermediği için değerlendirmeye alınamamıştır.



2020 Yılında 500 Büyük Sanayi Kuruluşu arasında giren KSO üyesi 75 Büyük Sanayi Kuruluşu bulunmaktadır.

75 Büyük sanayi kuruluşunun hepsi özel sektör kuruluşudur.

### YABANCI SERMAYE

2020 yılında İSO 500 içinde yabancı sermaye paylı kuruluşların sayısı 110'a inmiş ve son yılların en yüksek düşüşü yaşanmıştır. 2020 yılında İSO 500'deki 110 yabancı sermaye paylı kuruluşun toplam üretimden satışlar içindeki







## SONUÇ

2020 yılında dünya ekonomisini şekillendiren ana unsur, yaşanan COVID-19 salgını ve onun yarattığı koşullar olmuştur. Çin'de başlayıp tüm dünyaya yayılan salgın, dünya ekonomisinde ikinci çeyrekte şok bir daralmaya yol açmıştır. 2020 yılında dünya genelinde yaşanan salgın Türkiye ekonomisinin performansı açısından da belirleyici olmuştur.

Salgının yarattığı ilk şok ve alınan önlemlerin etkisiyle ikinci çeyrekte ekonomik daralma yaşanmıştır. Sonrasında verilen destekler ve dış talepteki canlanmaya bağlı olarak yılın ikinci yarısında yeniden ekonomik büyüme patikasına geçilmiştir. Böylece yıl genelinde ekonomik büyüme yüzde 1,8 olarak gerçekleşmiş ve Türkiye 2020 yılında büyüme başarısı gösteren az sayıda ülkeden biri olmuştur. Sanayi sektörü de yüzde 2 oranında büyüyerek ekonomik büyümeye önemli katkı sağlamıştır.

2020 yılında Türkiye'nin Büyük Sanayi Kuruluşu (İSO 500) çalışmasının sonuçları, küresel ölçekte yaşanan COVID-19 salgınının etkilerini ve buna karşın sanayini sergilediği performansı ortaya koymaktadır.

2020 yılında İSO 500 içerisinde KSO üyesi kuruluşların sayısının 75 olduğu görülmektedir. 2020 yılında 500 Büyük Sanayi Kuruluşu kapsamına giren 75 KSO üyesi sanayi kuruluşu, üretimden satışlardan yüzde 24,2 oranında pay almıştır. KSO üyesi kuruluşların ihracattaki payı ise yüzde 16,8 düzeyinde gerçekleşmiştir.

75 Büyük KSO üyesi sanayi kuruluşunun 31'i yabancı sermayelidir.

TÜPRAŞ, 2020 yılında İSO 500'ün toplam üretimden satışlarının yüzde 5'ini gerçekleştirmiştir. Bu oran 2018'de yüzde 9, 2019'da yüzde 8,6 olmuştur. 2020 yılında üretimden satışlara göre ikinci büyük kuruluş "Ford Otomotiv Sanayi A.Ş." olmuştur ve geçen yılki sırasını korumuştur.

Son yıllarda en yüksek katma değer yaratan kuruluş olan "TÜPRAŞ-Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş." 2020 yılında ikinci sıraya gerilemiştir.

2020 yılında en fazla ihracat yapan ilk üç kuruluş arasında birinci sırada "Ford Otomotiv Sanayi A.Ş." yer almaktadır. En çok ihracat yapan kuruluşlar arasında otomotiv sektörü yine sürükleyici rol oynamış, ihracat performansı ile ilk üçteki ağırlığını korumuştur. Bununla birlikte COVID-19 salgını genel ve otomotiv ihracatını olumsuz etkilemiştir.



Kocaeli Sanayi Odası, Fuar İçi, 41040 İzmit / Kocaeli  
T. 262 315 8000 F.262 321 9070 [kso@kosano.org.tr](mailto:kso@kosano.org.tr) [www.kosano.org.tr](http://www.kosano.org.tr)